

Środa, 28 września 2005 r.

- Niespłacona część nie w pełni pokrytych akcji i papierów wartościowych,
- Umowy sprzedaży aktywów z prawem odkupu w rozumieniu art. 12 ust. 3 i 5 dyrektywy 86/635/EWG, oraz
- Inne pozycje obciążone pełnym ryzykiem.

Pozycje średniego ryzyka:

- Akredytywy dokumentowe otwarte i potwierdzone (patrz także: „pozycje umiarkowanego ryzyka”),
- Gwarancje jakości odsprzedawanych aktywów i gwarancje zapłaty odszkodowania (w tym gwarancje przetargowe, gwarancje dobrego wykonania umowy, gwarancje zapłaty cla i gwarancje zapłaty podatku) oraz inne gwarancje niemające charakteru substytutu kredytu,
- Akredytywy zabezpieczające niemające charakteru substytutu kredytu,
- Niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji lub udzielenia akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności powyżej jednego roku,
- Odnawialne gwarancje emisji weksli krótkoterminowych (NIF) i średnioterminowych (RUF), oraz
- Inne pozycje obciążone średnim ryzykiem zgodnie z tym, co zostało zgłoszone Komisji.

Pozycje umiarkowanego ryzyka:

- Akredytywy dokumentowe, przy których wysyłka towaru stanowi zabezpieczenie akredytywy, oraz inne instrumenty, które wygasają z chwilą realizacji transakcji będącej ich podstawą,
- Niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji lub udzielenia akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności do jednego roku, których nie można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia lub które nie umożliwiają w sposób efektywny automatycznego unieważnienia wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej kredytobiorcy, oraz
- Inne pozycje obciążone umiarkowanym ryzykiem zgodnie z tym, co zostało zgłoszone Komisji.

Pozycje niskiego ryzyka:

- Niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji lub udzielenia akceptu), które można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia lub które umożliwiają w sposób efektywny automatyczne unieważnienie wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej kredytobiorcy. Detaliczne linie kredytowe można uznać za bezwarunkowo odwoływalne, jeśli warunki pozwolą instytucji kredytowej na unieważnienie ich w pełnym zakresie dopuszczalnym w ramach ustawodawstwa w zakresie ochrony praw konsumenta i kwestii z tym związanych, oraz
- Inne pozycje obciążone niskim ryzykiem zgodnie z tym, co zostało zgłoszone Komisji.

ZAŁĄCZNIK III

TRAKTOWANIE RYZYKA KREDYTOWEGO KONTRAHENTA DLA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH, TRANSAKCI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU, TRANSAKCI UDZIELENIA LUB OTRZYMANIA POŻYCZKI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH LUB TOWARÓW, TRANSAKCI Z DŁUGIM TERMINEM ROZLICZENIA I TRANSAKCI Z OPCJĄ UZUPEŁNIENIA ZABEZPIECZENIA KREDYTOWEGO

Część 1: Definicje

Dla celów niniejszego załącznika stosuje się następujące definicje:

Pojęcia ogólne

1. Ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) oznacza ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów środków pieniężnych związanych z tą transakcją.
2. Kontrahent centralny oznacza podmiot, który w sensie prawnym działa pomiędzy kontrahentami umów będących w obrocie na jednym lub większej liczbie rynków finansowych, stając się nabywcą dla każdego sprzedawcy i sprzedawcą dla każdego nabywcy.

Środa, 28 września 2005 r.

Typy transakcji

3. Transakcje z długim terminem rozliczenia (Long Settlement Transactions) oznaczają transakcje, w których kontrahent zobowiązuje się dostarczyć papiery wartościowe, towary lub walutę w zamian za środki pieniężne, inne instrumenty finansowe lub towary (albo odwrotnie) w terminie, który zgodnie z umową jest dłuższy niż normalnie przyjęty dla danego rodzaju transakcji i wynosi ponad pięć dni roboczych od daty zawarcia transakcji przez instytucję.
4. Transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego (Margin Lending Transactions) oznaczają transakcje, w których instytucja kredytowa przedłuża kredyt w związku z nabyciem, sprzedażą, przeniesieniem lub obrotem papierami wartościowymi. Transakcje takie nie obejmują kredytów innego rodzaju, które także posiadają zabezpieczenie w postaci papierów wartościowych.

„Netting sets”, „hedging sets” i pojęcia pokrewne

5. Netting set oznacza grupę transakcji z pojedynczym kontrahentem, które podlegają prawnie obowiązującej dwustronnej umowie kompensowania i dla których uznaje się kompensowanie zgodnie z częścią 7 niniejszego załącznika oraz art. 90-93. Każdą transakcję, która nie podlega prawnie obowiązującej umowie dwustronnego kompensowania, uznanej zgodnie z częścią 7 niniejszego załącznika, należy dla celów niniejszego załącznika traktować jako transakcję stanowiącą własny netting set.
6. Pozycja ryzyka (Risk Position) oznacza wartość liczbową ryzyka przypisaną transakcji zgodnie z metodą standardową, określoną w części 5, na podstawie wcześniej ustalonego algorytmu.
7. Hedging set oznacza grupę pozycji ryzyka wynikających z transakcji w ramach pojedynczego pakietu netting set, gdzie jedynie saldo takich transakcji ma istotne znaczenia dla określenia wartości ekspozycji zgodnie z metodą standardową, o której mowa w części 5.
8. Umowa o uzupełnieniu zabezpieczenia (Margin Agreement) oznacza umowę lub postanowienia umowy, na mocy których jeden kontrahent dostarcza drugiemu zabezpieczenie, w przypadku, gdy ekspozycja drugiego kontrahenta wobec pierwszego przekracza określony poziom.
9. Próg uzupełnienia (Margin Threshold) oznacza maksymalną kwotę należności z tytułu ekspozycji pozostała do spłacenia do chwili uzyskania przez jedną ze stron prawa zażądania zabezpieczenia.
10. Okres ryzyka w związku z uzupełnieniem zabezpieczenia (Margin Period of Risk) oznacza czas, jaki upływa od ostatniej wymiany zabezpieczenia obejmującego transakcje z pakietu netting set z kontrahentem niewykonującym zobowiązań do chwili zlikwidowania pozycji danego kontrahenta i ponownego zabezpieczenia związanego z tym ryzyka rynkowego.
11. Efektywny termin rozliczenia (Effective Maturity) dla pakietu netting set z terminem rozliczenia dłuższym niż jeden rok oznacza, według metody modeli wewnętrznych, stosunek łącznej kwoty oczekiwanej ekspozycji z tytułu transakcji dokonanych ogółem w ramach pakietu netting set — pomniejszonej o stopę dochodu nieobarczoną ryzykiem — do łącznej kwoty oczekiwanej ekspozycji z tytułu transakcji dokonanych w ramach pakietu netting set w ciągu jednego roku, pomniejszonej o nieobarczoną ryzykiem stopę dochodu. Prognozując perspektywę czasową dłuższą niż jeden rok, efektywny termin rozliczenia można skorygować, tak by uwzględnił ryzyko prolongowane (rollover risk), zastępując oczekiwaną ekspozycję efektywną oczekiwaną ekspozycją.
12. Kompensowanie typu cross-product (Cross-Product Netting) oznacza ujęcie transakcji dotyczących różnych kategorii produktów w ramach jednego pakietu netting set zgodnie z zasadami dotyczącymi tego typu kompensowania określonymi w niniejszym załączniku.
13. Do celów części 5, bieżąca wartość rynkowa (Current Market Value — CMV) odnosi się do wartości rynkowej netto portfela transakcji z jednym kontrahentem w ramach pakietu netting set. Przy obliczaniu CMV używa się zarówno dodatnich, jak i ujemnych wartości rynkowych.

Rozkład

14. Rozkład wartości rynkowych (Distribution of Market Values) oznacza przewidywany, prawdopodobny rozkład wartości rynkowych netto z tytułu transakcji dokonanych w ramach pakietu netting set do określonej daty w przyszłości (prognozowana perspektywa czasowa) dokonany na podstawie wartości rynkowych zrealizowanych z tytułu takich transakcji do chwili obecnej.
15. Rozkład ekspozycji (Distribution of Exposures) oznacza przewidywany, prawdopodobny podział wartości rynkowych, w którym przewidywane ujemne wartości rynkowe ustala się jako zero.

Środa, 28 września 2005 r.

16. Rozkład neutralny pod względem ryzyka (Risk-Neutral Distribution) oznacza rozkład wartości rynkowych lub ekspozycji w określonym terminie przyszłym, ustalony na podstawie zakładanych wartości rynkowych, takich jak zmienność.
17. Rozkład faktyczny (Actual Distribution) oznacza rozkład wartości rynkowych lub ekspozycji w określonym terminie przyszłym, ustalony przy użyciu historycznych lub zrealizowanych wartości rynkowych, takich jak zmienność obliczona na podstawie zaobserwowanych w przeszłości zmian cen i stóp procentowych.

Miary i aktualizacje ekspozycji

18. Bieżąca ekspozycja (Current Exposure) oznacza większą spośród dwóch wartości: zero albo wartość rynkowa transakcji lub portfela transakcji dokonanych z kontrahentem w ramach pakietu netting set, które stanowiłyby stratę z chwilą niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zakładając, że w przypadku jego upadłości wartości takich transakcji nie można w żadnej mierze odzyskać.
19. Ekspozycja szczytowa (Peak Exposure) oznacza wysoki percentyl rozkładu ekspozycji w dowolnym czasie w przyszłości przed terminem rozliczenia najdłuższej transakcji z pakietu netting set.
20. Ekspozycja oczekiwana (Expected Exposure) oznacza średni rozkład ekspozycji w dowolnym czasie w przyszłości przed terminem rozliczenia najdłuższej transakcji w ramach pakietu netting set.
21. Efektywna ekspozycja oczekiwana (Effective Expected Exposure) w określonym terminie oznacza maksymalną oczekiwaną ekspozycję występującą w tym terminie lub kiedykolwiek wcześniej. Jako rozwiązanie alternatywne, w odniesieniu do określonego terminu pojęcie to można zdefiniować jako wyższą z dwóch wartości: oczekiwaną ekspozycję w tym terminie albo efektywnej ekspozycji w dowolnym terminie wcześniejszym.
22. Oczekiwana ekspozycja dodatnia (Expected Positive Exposure — EPE) oznacza średnią ważoną oczekiwanych ekspozycji w funkcji czasu, gdzie poszczególne wagi odpowiadają proporcji, jaką dana ekspozycja stanowi w stosunku do całego przedziału czasowego. Przy obliczaniu minimalnego wymogu kapitałowego średnią wyznacza się na podstawie pierwszego roku lub, jeśli termin rozliczenia wszystkich umów z pakietu netting set przypada przed upływem jednego roku — na podstawie okresu odpowiadającego umowie z najdłuższym terminem rozliczenia.
23. Efektywna oczekiwana ekspozycja dodatnia (Effective EPE) oznacza średnią ważoną efektywnych oczekiwanych ekspozycji w funkcji czasu wyznaczona na podstawie pierwszego roku lub, jeśli termin rozliczenia wszystkich umów w ramach netting set przypada przed upływem jednego roku — na podstawie okresu odpowiadającego umowie o najdłuższym terminie rozliczenia, gdzie poszczególne wagi odpowiadają proporcji, jaką dana ekspozycja stanowi w stosunku do całego przedziału czasowego.
24. Aktualizacja wyceny kredytowej (Credit Valuation Adjustment) oznacza dostosowanie wartości portfela operacji z danym kontrahentem do poziomu średniej wartości rynkowej. Aktualizacja taka odzwierciedla wartość rynkową ryzyka kredytowego wynikającego z niewykonania warunków umów zawartych z kontrahentem. Może ona uwzględniać wartość rynkową ryzyka kredytowego kontrahenta lub wartość rynkową ryzyka kredytowego zarówno instytucji kredytowej, jak i kontrahenta.
25. Jednostronna aktualizacja wyceny kredytowej (One-Sided Credit Valuation Adjustment) oznacza aktualizację wyceny kredytowej, która uwzględnia wartość rynkową ryzyka kredytowego, jakie generuje kontrahent dla instytucji kredytowej, nie odzwierciedla natomiast wartości rynkowej ryzyka kredytowego, jakie generuje instytucja kredytowa dla kontrahenta.

Ryzyko związane z CCR

26. Ryzyko prolongowane (Rollover Risk) oznacza kwotę, o którą obniża się oczekiwaną ekspozycję dodatnią, gdy oczekuje się, że przyszłe transakcje z kontrahentem będą dokonywane w sposób ciągły. Dodatkowej ekspozycji powstałej w wyniku takich przyszłych transakcji nie uwzględnia się przy obliczaniu.

Środa, 28 września 2005 r.

27. Ogólne ryzyko korelacji (General Wrong-Way Risk) powstaje wówczas, gdy prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kontrahentów pozostaje w korelacji dodatniej z ogólnymi czynnikami ryzyka rynkowego.
28. Szczególne ryzyko korelacji (Specific Wrong-Way Risk) powstaje wówczas, gdy ekspozycja wobec danego kontrahenta pozostaje w korelacji dodatniej z prawdopodobieństwem niewykonania przez niego zobowiązań, co wynika z charakteru transakcji, w których uczestniczy. Uważa się, że instytucja kredytowa jest narażona na szczególne ryzyko korelacji, jeżeli oczekuje się wysokiej wartości przyszłej ekspozycji wobec konkretnego kontrahenta, w przypadku, gdy prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez takiego kontrahenta jest także wysokie.

Część 2: Wybór metody

1. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 2-7, instytucje kredytowe ustalają wartość ekspozycji dla umów wymienionych w Załączniku IV za pomocą jednej z metod określonych w części 3-6. Instytucje kredytowe, które nie spełniają warunków uprawniających do korzystania z traktowania określonego w art. 18 ust. 2 dyrektywy 2006/.../WE nie mają prawa stosować metody określonej w części 4. Aby ustalić wartość ekspozycji dla umów wymienionych w punkcie 3 Załącznika IV instytucje kredytowe nie mają prawa stosować metody określonej w części 4.

Na łączne stosowanie metod określonych w częściach 3-6 zezwala się na stałe w ramach grupy, nie zaś w ramach pojedynczego podmiotu prawnego. Na łączne stosowanie metod określonych w części 3 i 5 w ramach pojedynczego podmiotu prawnego zezwala się w przypadkach określonych w części 5 ust. 19.

2. Uzyskawszy zgodę właściwych organów, instytucje kredytowe mogą obliczać wartość ekspozycji dla:
 - i) umów wymienionych w Załączniku IV;
 - ii) transakcji z przyrzeczeniem odkupu;
 - iii) transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów;
 - iv) transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego; oraz
 - v) transakcji z długim terminem rozliczeniaprzy zastosowaniu metody modelu wewnętrznego określonej w części 6.
3. Jeżeli instytucja kredytowa nabywa ochronę w postaci kredytowego instrumentu pochodnego w związku z ekspozycją zaliczaną do portfela bankowego lub ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR), wtedy swój wymóg kapitałowy z tytułu zabezpieczanych aktywów może ona obliczać zgodnie z załącznikiem VIII część 3 ust. 83-92 lub — uzyskawszy zgodę właściwych organów — zgodnie z załącznikiem VII część 1 ust. 4 albo załącznikiem VII część 4 ust. 96-104. W takich przypadkach wartość ekspozycji z tytułu CCR dla wspomnianych wyżej kredytowych instrumentów pochodnych ustala się jako zero.
4. Wartość ekspozycji związanej z ryzykiem kredytowym kontrahenta w związku ze sprzedażą swapów ryzyka kredytowego niezaliczanych do portfela bankowego, gdy są one traktowane jako ochrona kredytowa zapewniana przez instytucję kredytową i podlegają wymogowi kapitałowemu związanemu z ryzykiem kredytowym z tytułu pełnej kwoty referencyjnej — wynosi zero.
5. Zgodnie ze wszystkimi metodami określonymi w częściach 3-6 wartość ekspozycji dla danego kontrahenta jest równa łącznej wartości ekspozycji obliczonej dla każdego pakietu netting set z udziałem takiego kontrahenta.
6. Wartość ekspozycji z tytułu CCR równą zero można przypisać umowom na instrumenty pochodne lub transakcjom z przyrzeczeniem odkupu, transakcjom udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów, transakcjom z długim terminem rozliczenia i transakcjom z opcją uzupełnienia zabezpieczenia, które zostały zawarte z kontrahentem centralnym i pozostają nierozliczone, nie zostawszy przez takiego kontrahenta odrzucone. Ponadto wartość ekspozycji równą zero można przypisać ekspozycjom kredytowym instytucji kredytowej wobec kontrahentów centralnych wynikłym z umów na pochodne instrumenty kredytowe, transakcji z przyrzeczeniem odkupu, transakcji udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia i transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia jak i innych rodzajów ekspozycji określonych przez właściwe organy, które pozostają nierozliczone. Ekspozycje CCR kontrahenta centralnego z udziałem wszystkich uczestników zawieranych przez niego umów muszą być codziennie w pełni zabezpieczone.

Środa, 28 września 2005 r.

7. Ekspozycje powstałe w wyniku transakcji z długim terminem rozliczenia można obliczyć przy użyciu jednej z metod określonych w częściach 3-6, niezależnie od metod wybranych w odniesieniu do pozagiełdowych transakcji pochodnych i pozagiełdowych transakcji z przyrzeczeniem odkupu, transakcji udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia. Przy obliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu transakcji z długim terminem rozliczenia instytucje kredytowe korzystające z metody określonej w art. 84-89 mogą na stałe przypisać takim transakcjom wagi ryzyka zgodne z metodą określona w art. 78-83, niezależnie od tego, jak istotnymi pozycjami są owe transakcje.
8. Dla stosowania metody określonej w części 3 i 4 właściwe organy muszą upewnić się, że ustalona kwota referencyjna stanowi właściwy miernik ryzyka obciążającego daną umowę. Jeżeli na przykład umowa przewiduje zwielokrotnienie przepływów środków pieniężnych, kwota referencyjna musi być odpowiednio skorygowana, aby uwzględnić efekt tego zwielokrotnienia na profil ryzyka tej umowy.

Część 3: Metoda wyceny według wartości rynkowej

Czynność a): umowom przypisuje się ich bieżącą wartość rynkową (umowy wycenia się według wartości rynkowej), aby określić aktualny koszt odtworzenia wszystkich umów o dodatniej dla danej instytucji wartości.

Czynność b): aby określić wysokość potencjalnego zaangażowania narażonego na ryzyko kredytowe w przyszłości, z wyjątkiem jednawalutowych transakcji zamiany stopy procentowej „stopa zmienna na stopę zmienną”, w przypadku których wyliczane będą jedynie aktualne koszty odtworzenia umów, referencyjne kwoty kapitału lub wartości bazowe mnoży się przez wskaźniki procentowe przedstawione w tabeli 1:

TABELA 1 ⁽¹⁾ ⁽²⁾

Rzeczywisty termin płatności ⁽³⁾	Umowy stopy procentowej	Umowy wymiany walutowej i złota	Umowy dotyczące akcji	Umowy dotyczące metali szlachetnych oprócz złota	Umowy dotyczące towarów innych niż metale szlachetne
Do jednego roku	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
Powyżej jednego roku, nieprzekraczający pięciu lat	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
Powyżej pięciu lat	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

⁽¹⁾ Umowy, które nie mieszczą się w żadnej z pięciu kategorii przedstawionych w powyższej tabeli, należy traktować jako umowy dotyczące towarów innych niż metale szlachetne.

⁽²⁾ Dla umów z wielokrotną wymianą kwoty kapitału wskaźniki procentowe mnoży się przez liczbę płatności pozostałych do realizacji zgodnie z umową.

⁽³⁾ Dla umów, które są tak skonstruowane, aby rozliczyć aktualne ryzyko po określonych terminach płatności, bądź też takich, które ulegają przeszacowaniu w taki sposób, że wartość rynkowa umowy jest równa zero w określonych terminach, rzeczywisty termin płatności jest równy okresowi pozostającemu do najbliższego terminu przeszacowania. W przypadku umów stopy procentowej, które spełniają powyższe kryteria, a rzeczywisty termin płatności wynosi ponad rok, wskaźnik procentowy nie może być mniejszy niż 0,5 %.

Do celów określenia wysokości potencjalnego zaangażowania narażonego na ryzyko kredytowe w przyszłości zgodnie z czynnością b), właściwe organy mogą zezwolić instytucjom kredytowym na stosowanie wskaźników procentowych określonych w tabeli 2 zamiast tych, określonych w tabeli 1 pod warunkiem jednak, że instytucje te muszą zastosować procedurę określoną w ust. 21 załącznika IV do dyrektywy 2006/.../WE dla umów dotyczących towarów innych niż złoto w rozumieniu ust. 3 załącznika IV do niniejszej dyrektywy:

TABELA 2

Rzeczywisty termin płatności	Metale szlachetne (oprócz złota)	Metale nieszlachetne	Produkty rolne (nietrawne)	Inne, w tym surowce energetyczne
Do jednego roku	2 %	2,5 %	3 %	4 %
Powyżej jednego roku, nieprzekraczający pięciu lat	5 %	4 %	5 %	6 %
Powyżej pięciu lat	7,5 %	8 %	9 %	10 %

Środa, 28 września 2005 r.

Czynność c): Wartość zaangażowania równa się sumie aktualnego kosztu odtworzenia umów i potencjalnego zaangażowania narażonego na ryzyko kredytowe w przyszłości.

Część 4: Metoda wyceny pierwotnej wartości ekspozycji

Czynność a): referencyjną kwotę kapitału każdego instrumentu mnoży się przez przedstawione w tabeli 3 wskaźniki procentowe w sposób następujący:

TABELA 3

Pierwotny termin płatności ⁽¹⁾	Umowy stopy procentowej	Umowy wymiany walutowej i złota
Do jednego roku	0,5 %	2 %
Od jednego roku, nie dłuższy niż dwa lata	1 %	5 %
Dodatek za każdy następny rok	1 %	3 %

⁽¹⁾ W przypadku umów stopy procentowej instytucje kredytowe, za zgodą właściwych organów, mogą stosować termin płatności bądź pierwotny, bądź rzeczywisty.

Czynność b): wyliczone w powyższy sposób pierwotne ryzyko to wartość ekspozycji.

Część 5: Metoda standardowa

- SM można stosować jedynie do pozagiełdowych transakcji pochodnych. Wartość ekspozycji oblicza się oddzielnie dla każdego pakietu netting set, po ustanowieniu zabezpieczenia według następującego wzoru:

wartość ekspozycji =

$$\beta^* \max \left(CMV - CMC; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right| * CCRM_j \right)$$

gdzie

CMV = bieżąca wartość rynkowa portfela transakcji w ramach pakietu netting set z kontrahentem przed ustanowieniem zabezpieczenia. To jest, gdzie:

$$CMV = \sum_i CMV_i$$

i gdzie

CMV_i = bieżąca wartość rynkowa transakcji i;

CMC = bieżąca wartość rynkowa zabezpieczenia rzeczowego przypisanego pakietowi netting set, to jest:

$$CMC = \sum_l CMC_l$$

gdzie CMC_l to bieżąca wartość rynkowa zabezpieczenia l;

i = wskaźnik oznaczający transakcję;

l = wskaźnik oznaczający zabezpieczenie;

j = wskaźnik oznaczający daną kategorię hedging set. Hedging sets odpowiadają czynnikom ryzyka, dla których pozycje ryzyka o przeciwnych symbolach saldują się, dając pozycję ryzyka netto, na której opiera się następnie pomiar ekspozycji;

Środa, 28 września 2005 r.

RPT_{ij} = pozycja ryzyka z tytułu transakcji i w odniesieniu do hedging set j;

RPT_{lj} = pozycja ryzyka z tytułu zabezpieczenia l w odniesieniu do hedging set j;

$CCRM_j$ = wielokrotność CCR określona w tabeli 5 w odniesieniu do hedging set j;

$\beta = 1.4$.

Zabezpieczenie uzyskane od kontrahenta ma symbol dodatni; zabezpieczenie udzielone kontrahentowi ma symbol ujemny.

Zabezpieczenia uznawane dla celów tej metody ograniczają się do tych, które zakwalifikowano na mocy załącznika VIII część 1 ust. 11 i załącznika II ust. 9 dyrektywy 2006/.../WE.

2. Jeżeli pozagięłdowa transakcja pochodna o liniowym profilu ryzyka polega na wymianie instrumentu finansowego na płatność, tę część transakcji, która zawiera płatność określa się jako „składnik płatnościowy transakcji” (payment leg). Transakcje, które polegają na wymianie jednej płatności na drugą, składają się z dwóch składników płatnościowych. Na składniki takie składają się uzgodnione w umowie płatności brutto, łącznie z kwotą referencyjną transakcji. Instytucje kredytowe mogą do celów poniższych obliczeń nie uwzględniać ryzyka stopy procentowej wynikającego ze składników płatnościowych transakcji, jeśli termin rozliczenia wynosi mniej niż jeden rok. Instytucje kredytowe mogą traktować transakcje, które składają się z dwóch składników płatnościowych nominowanych w tej samej walucie, takich jak swapy stopy procentowej, jako pojedynczą transakcję łączną. Dla takiej transakcji łącznej obowiązują sposoby traktowania stosowane do składników płatnościowych.
3. Transakcje o liniowym profilu ryzyka, których przedmiotem są instrumenty finansowe w postaci akcji (w tym indeksów giełdowych), złota, innych metali szlachetnych lub innych towarów, przyporządkowuje się do pozycji ryzyka w odpowiednich akcjach (lub indeksie giełdowym) lub towarach (w tym w złocie i innych metalach szlachetnych) oraz do pozycji ryzyka stopy procentowej dla składnika płatnościowego danej transakcji. Jeśli składnik taki jest nominowany w walucie obcej, dodatkowo przyporządkowuje się go do pozycji ryzyka w danej walucie.
4. Transakcje o liniowym profilu ryzyka, których przedmiotem są instrumenty dłużne, przyporządkowuje się do jednej pozycji ryzyka stopy procentowej ze względu na dany instrument dłużny oraz do innej pozycji ryzyka stopy procentowej ze względu na składnik płatnościowy transakcji. Transakcje o liniowym profilu ryzyka polegają na wymianie jednej płatności za drugą, w tym terminowe transakcje wymiany, przyporządkowuje się do pozycji ryzyka stopy procentowej dla każdego ze składników płatnościowych. Jeżeli bazowy instrument dłużny jest nominowany w walucie obcej, instrument taki przyporządkowuje się do pozycji ryzyka w danej walucie. Jeżeli składnik płatnościowy jest nominowany w walucie obcej, podobnie przyporządkowuje się go do pozycji ryzyka w tej walucie. Wartość ekspozycji przypisana bazowej transakcji wymiany walutowej wynosi zero.
5. Wielkość pozycji ryzyka z tytułu transakcji o liniowym profilu ryzyka to efektywna wartość referencyjna (wartość rynkowa pomnożona przez ilość) bazowych instrumentów finansowych (w tym towarów) przeliczonych na walutę krajową danej instytucji kredytowej, z wyjątkiem instrumentów dłużnych.
6. W przypadku instrumentów dłużnych i składników płatnościowych transakcji wielkość pozycji ryzyka to efektywna wartość referencyjna należności brutto (w tym kwoty referencyjnej) przeliczona na walutę krajową danej instytucji kredytowej, pomnożona odpowiednio przez zmodyfikowany czas obowiązywania instrumentu dłużnego lub składnika płatnościowego transakcji.
7. Wielkość pozycji ryzyka z tytułu swapu ryzyka kredytowego to wartość referencyjna instrumentu dłużnego pomnożona przez czas pozostały do rozliczenia swapu ryzyka kredytowego.
8. Wielkość pozycji ryzyka z tytułu pozagięłdowej transakcji pochodnej o nieliniowym profilu ryzyka, w tym opcji i opcji na swapy (swaptions), jest równa ekwiwalentowi delta nominalnej kwoty instrumentu finansowego, który jest podstawą transakcji, z wyjątkiem przypadku, gdy podstawą transakcji jest instrument dłużny.
9. Wielkość pozycji ryzyka z tytułu pozagięłdowej transakcji pochodnej o nieliniowym profilu ryzyka, w tym opcji i opcji na swapy (swaptions), której podstawą jest instrument dłużny lub składnik płatnościowy transakcji, jest równa ekwiwalentowi delta efektywnej wartości referencyjnej instrumentu dłużnego lub składnika płatnościowego, pomnożonej odpowiednio przez zmodyfikowany czas obowiązywania takiego instrumentu dłużnego lub składnika płatnościowego transakcji.

Środa, 28 września 2005 r.

10. Przy obliczaniu pozycji ryzyka zabezpieczenie uzyskane od kontrahenta traktuje się jak należność od kontrahenta z tytułu umowy na instrumenty pochodne (pozycja długa) płatną tego samego dnia, podczas gdy udzielone zabezpieczenie traktuje się jak zobowiązanie wobec kontrahenta (pozycja krótka) płatne tego samego dnia.

11. Instytucje kredytowe mogą stosować następujący wzór do wyznaczania wielkości i symbolu pozycji ryzyka:

dla wszystkich instrumentów innych niż instrumenty dłużne:

efektywna wartość referencyjna, lub

ekwiwalent delta

$$\text{wartości referencyjnej} = P_{\text{ref}} \frac{\delta V}{\delta p}$$

gdzie:

P_{ref} = cena instrumentu bazowego wyrażona w walucie referencyjnej;

V = wartość instrumentu finansowego (w przypadku opcji: cena opcji; w przypadku transakcji o liniowym profilu ryzyka: wartość samego instrumentu bazowego);

p = cena instrumentu bazowego wyrażona w tej samej walucie co v ;

dla instrumentów dłużnych i składników płatnościowych we wszystkich typach transakcji:

efektywna wartość referencyjna pomnożona przez zmodyfikowany czas trwania lub

ekwiwalent delta w wartości referencyjnej pomnożony przez zmodyfikowany czas trwania

$$\frac{\delta V}{\delta r}$$

gdzie:

V = wartość instrumentu finansowego (w przypadku opcji: cena opcji; w przypadku transakcji o liniowym profilu ryzyka: odpowiednio wartość samego instrumentu bazowego lub składnika płatnościowego);

r = poziom oprocentowania

Jeżeli wartość V nominowana jest w walucie innej niż waluta referencyjna, wartość instrumentu pochodnego należy przeliczyć na walutę referencyjną, mnożąc ją przez odpowiedni kurs wymiany.

12. Pozycje ryzyka grupuje się w hedging sets. Dla każdego hedging set oblicza się bezwzględną kwotę stanowiącą sumę powstałych pozycji ryzyka. Sumę taką określa się jako „pozycja ryzyka netto” i przedstawia jako:

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

we wzorach podanych w powyższym ust. 1.

13. Dla pozycji ryzyka stopy procentowej z tytułu środków pieniężnych zdeponowanych przez kontrahenta jako zabezpieczenie, z tytułu składników płatnościowych transakcji i bazowych instrumentów dłużnych — do których zgodnie z tabelą 1 w załączniku I do dyrektywy 2006/.../WE odnosi się obciążenie kapitałowe w wysokości 1,60 % lub mniejszej — istnieje w odniesieniu do każdej waluty sześć hedging sets, jak podano w poniższej tabeli 4. Hedging sets określa się poprzez połączenie dwóch kryteriów: „terminu rozliczenia” i „stóp procentowych odniesienia”.

TABELA 4

	Stopy procentowe odniesienia wg kursu oficjalnego	Stopy procentowe odniesienia wg kursu innego niż oficjalny
Termin rozliczenia	≤ 1 rok	≤ 1 rok
Termin rozliczenia	>1 – ≤ 5 lat	>1 – ≤ 5 lat
Termin rozliczenia	> 5 lat	> 5 lat

Środa, 28 września 2005 r.

14. Dla pozycji ryzyka z tytułu bazowych instrumentów dłużnych lub składników płatnościowych transakcji, których stopa oprocentowania jest powiązana z wartością referencyjną stanowiącą ogólny poziom stóp oprocentowania obowiązujących na rynku, rzeczywisty termin rozliczenia stanowi czas, jaki upływa do kolejnej zmiany stóp oprocentowania. We wszystkich innych przypadkach jest to czas pozostały do wykupu bazowego instrumentu bazowego lub — w przypadku składnika płatnościowego transakcji — czas trwania transakcji.
15. Na każdego emitenta referencyjnego papieru dłużnego, będącego podstawą swapu ryzyka kredytowego, przypada jeden hedging set.
16. W przypadku pozycji ryzyka stopy procentowej z tytułu depozytów środków pieniężnych przekazanych kontrahentowi jako zabezpieczenie, gdy kontrahent taki nie zalega ze spłatą zobowiązań obarczonych niskim ryzykiem szczególnym oraz wynikających z bazowych instrumentów dłużnych — które zgodnie z tabelą 1 w załączniku I do dyrektywy 2006/.../WE podlegają obciążeniu kapitałowemu wyższemu niż 1,60 % — na każdego emitenta przypada jeden hedging set. Jeżeli składnik płatnościowy transakcji jest odwzorowaniem takiego instrumentu dłużnego, jeden hedging set przypada także na każdego emitenta referencyjnego instrumentu dłużnego. Instytucje kredytowe mogą przypisać temu samemu hedging set pozycje ryzyka wynikające z instrumentów dłużnych określonego emitenta lub referencyjnych instrumentów dłużnych tego samego emitenta, których odwzorowaniem są składniki płatnościowe lub które stanowią przedmiot swapu ryzyka kredytowego.
17. Bazowe instrumenty finansowe, inne niż instrumenty dłużne (akcje, metale szlachetne, towary i inne) przypisuje się tym samym hedging sets tylko wówczas, gdy są one ze sobą identyczne lub podobne do siebie.

W każdym innym przypadku przypisuje się je oddzielnym hedging sets. Podobieństwo instrumentów ustala się w sposób następujący:

- w przypadku akcji — instrumentami podobnymi są akcje pochodzące od tego samego emitenta. Indeks akcji traktuje się jako oddzielny emitenta;
- w przypadku metali szlachetnych — instrumentami podobnymi są takie, które dotyczą tego samego metalu. Indeks metali szlachetnych traktuje się jako oddzielny metal szlachetny;
- w przypadku energii elektrycznej — instrumentami podobnymi są takie prawa i zobowiązania do dostawy energii, które odnoszą się do tego samego okresu obciążenia szczytowego lub pozaszczytowego w ciągu doby;
- w przypadku towarów — instrumentami podobnymi są takie, które dotyczą tego samego towaru. Indeks towarów traktuje się jako oddzielny rodzaj towaru.

18. Mnożniki CCR (CCRM) dla poszczególnych kategorii hedging sets podane są w poniższej tabeli 5.

TABELA 5

Kategorie hedging set		CCRM
1.	Stopy procentowe	0,2 %
2.	Stopy procentowe dla pozycji ryzyka z tytułu referencyjnego instrumentu dłużnego, który jest przedmiotem transakcji swapu ryzyka kredytowego i który — zgodnie z tabelą 1 w załączniku I do dyrektywy 2006/.../WE — podlega obciążeniu kapitałowemu równemu lub niższemu niż 1,60 %.	0,3 %
3.	Stopy procentowe dla pozycji ryzyka z tytułu instrumentu dłużnego lub referencyjnego instrumentu dłużnego, który — zgodnie z tabelą 1 w załączniku I do dyrektywy 2006/.../WE — podlega obciążeniu kapitałowemu wyższemu niż 1,60 %.	0,6 %
4.	Kursy wymiany	2,5 %
5.	Energia elektryczna	4 %
6.	Złoto	5 %
7.	Akcje	7 %
8.	Metale szlachetne (z wyjątkiem złota)	8,5 %
9.	Inne towary (z wyjątkiem metali szlachetnych i energii elektrycznej)	10 %
10.	Instrumenty bazowe pozagiełdowych transakcji pochodnych nienależące do żadnej z powyższych kategorii.	10 %

Środa, 28 września 2005 r.

Instrumenty bazowe pozagiełdowych transakcji pochodnych, o których mowa w ust. 10 tabeli 5, przypisuje się oddzielnym, pojedynczym hedging sets odpowiadającym każdej z kategorii instrumentu bazowego.

19. W przypadku transakcji o nieliniowym profilu ryzyka lub składników płatnościowych transakcji oraz transakcji, których przedmiotem są instrumenty dłużne, dla których instytucja kredytowa nie może wyliczyć odpowiednio współczynnika delta lub zmodyfikowanego czasu trwania przy pomocy zatwierdzonego przez siebie modelu obliczania minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego — właściwe organy określają w sposób zachowawczy wielkość pozycji i odpowiedni do danego przypadku CCRMj. Jako rozwiązanie alternatywne właściwe organy mogą wymagać zastosowania metody określonej w części 3. Nie uznaje się wówczas kompensowania: to znaczy, wartość ekspozycji oblicza się tak, jakby istniał netting set obejmujący jedynie pojedynczą transakcję
20. Instytucja kredytowa posiada procedury wewnętrzne służące weryfikacji, czy, przed zaliczeniem transakcji do grupy zabezpieczeń, transakcja została objęta możliwą do prawnego wyegzekwowania umową kompensowania spełniającą wymogi określone w części 7.
21. Instytucja kredytowa korzystająca z zabezpieczenia w celu ograniczenia swojego CCR posiada procedury wewnętrzne służące weryfikacji, przed uznaniem efektów zabezpieczenia w obliczeniach instytucji kredytowej, czy spełnia ono standardy pewności prawnej określone w załączniku VIII.

Część 6: Metoda modeli wewnętrznych

1. Za zgodą właściwych organ, instytucja kredytowa może stosować metodę modeli wewnętrznych (IMM) do obliczania wartości ekspozycji w przypadku transakcji określonych w części 2 ust. 2 ppkt. (i), lub transakcji określonych w części 2 ust. 2 ppkt. (ii), (iii) i (iv), lub transakcji określonych w części 2 ust. 2 ppkt. (i)-(iv). Każdy z powyższych przypadków może obejmować również transakcje wymienione w części 2 ust. 2 ppkt (v). Pomimo części 2 ust. 1 akapit drugi instytucje kredytowe mogą zdecydować o tym, aby nie stosować tej metody do ekspozycji nieistotnych pod względem wielkości i ryzyka. Warunkiem stosowania IMM przez instytucję kredytową jest spełnienie wymogów określonych w niniejszej części.
2. Za zgodą właściwych organów IMM wprowadzać można kolejno w odniesieniu do poszczególnych typów transakcji, w tym czasie instytucja kredytowa może korzystać z metod określonych w częściach 3 lub 5. Niezależnie od pozostałych przepisów niniejszej części instytucje kredytowe nie są zobowiązane do stosowania konkretnego rodzaju modelu.
3. W przypadku wszystkich pozagiełdowych transakcji pochodnych i wszystkich transakcji z długim terminem rozliczenia, nieobjętych zgodą na stosowanie IMM, instytucja kredytowa korzysta z metod określonych w części 3 lub części 5. Na łączne zastosowanie tych dwóch metod zezwala się na stałe tylko w ramach grupy podmiotów. Natomiast na łączne stosowanie tych dwóch metod w ramach pojedynczego podmiotu prawnego zezwala się w przypadkach określonych w części 5 ust. 19.
4. Instytucje kredytowe, które uzyskały zezwolenie na stosowanie IMM, nie powracają do stosowania metod określonych w częściach 3 i 5 niniejszego załącznika, z wyjątkiem przypadków gdy wykażą, że służy to dobrej sprawie i uzyskają na to zgodę właściwych organ. Kiedy instytucja kredytowa przestaje spełniać wymagania określone w niniejszej części, wtedy albo przedstawia właściwym organom plan powrotu do stanu zgodności z takimi wymaganiami albo dowodzi, że skutki niezgodności są nieistotne.

Wartość ekspozycji

5. Wartość ekspozycji oblicza się na poziomie pakietu netting set. Model określa przewidywany rozkład zmian wartości rynkowej netting set wynikający ze zmienności parametrów rynkowych, takich jak stopy procentowe czy kursy walut. Następnie przy pomocy modelu oblicza się wartości ekspozycji dla danego pakietu netting set w dowolnym czasie w przyszłości, biorąc pod uwagę zmiany parametrów rynkowych. W przypadku kontrahentów transakcji z opcją uzupełniania zabezpieczenia model może także uwzględnić przyszłe zmiany poziomu zabezpieczenia.
6. Prognozując rozkład zmian wartości rynkowej dla pakietu netting set, instytucje kredytowe mogą uwzględnić także zabezpieczenia finansowe określone w części 1 ust. 11 załącznika VIII i ust. 9 załącznika II do dyrektywy 2006/.../WE, o ile zabezpieczenie takie spełnia wymagania w zakresie ilości, jakości i rodzaju danych, właściwe dla metody modeli wewnętrznych.

Środa, 28 września 2005 r.

7. Wartości ekspozycji oblicza się jako iloczyn współczynnika alfa i efektywnej oczekiwanej ekspozycji dodatniej (EPE):

Wartość ekspozycji = $\alpha \times$ efektywna EPE

gdzie:

alfa (α) równa się 1,4, przy czym właściwe organy mogą wymagać wyższej wartości α , oraz gdzie efektywną EPE oblicza się, szacując wartość oczekiwanej ekspozycji (EEt) jako średnią ekspozycję liczoną w określonym terminie w przyszłości t , gdzie średnią tę uzyskuje się na podstawie wszystkich możliwych wartości czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Według modelu wewnętrznego wartość EE szacuje się w szeregu terminów przyszłych t_1, t_2, t_3 itp.

8. Efektywną EE oblicza się rekursywnie jako:

Efektywna $EE_{t_k} = \max(\text{efektywna } EE_{t_{k-1}}; EE_{t_k})$

gdzie:

bieżącą datę oznacza się jako t_0 , a efektywna EE_{t_0} jest równa bieżącej ekspozycji.

9. W tym ujęciu efektywna EPE to średnia efektywna EE w ciągu pierwszego roku przyszłej ekspozycji. Jeżeli termin rozliczenia wszystkich umów w ramach pakietu netting set przypada przed upływem jednego roku, EPE jest średnią EE wyznaczoną do chwili upłynięcia terminu rozliczenia wszystkich umów w ramach takiego pakietu. Efektywną EPE oblicza się jako średnioważoną efektywną EE:

$$\text{Efektywna EPE} = \sum_{k=1}^{\min(1\text{rok})} \text{Efektywna } EE_{t_k} * \Delta_{t_k}$$

gdzie:

wagi $\Delta_{t_k} = t_k - t_{k-1}$ dopuszczają przypadek, w którym przyszłą ekspozycję oblicza się w nierównych odstępach czasu.

10. Miary EE albo ekspozycji szczytowej wyznacza się na podstawie rozkładu ekspozycji, uwzględniającego możliwość odchylenia takiego rozkładu od normy.
11. Instytucje kredytowe mogą skorzystać z miary, która dla każdego kontrahenta ma charakter bardziej zachowawczy niż wartość iloczynu alfa razy efektywna EPE, obliczona według równania podanego powyżej.
12. Niezależnie od ust. 7 właściwe organy mogą zezwolić instytucjom kredytowym na stosowanie własnych oszacowań α , których dolny limit wynosi 1,2, gdzie α jest równa stosunkowi kapitału ekonomicznego wynikającego z pełnej symulacji CCR ekspozycji wszystkich kontrahentów (licznik) do kapitału ekonomicznego opartego na EPE (mianownik). W mianowniku EPE traktowana jest tak jak stała niespłacona kwota należności. Instytucje kredytowe wykazują, że ich wewnętrzne oszacowania α uwzględniają w liczniku istotne przyczyny stochastycznej zależności występującej po rozkładzie wartości rynkowych transakcji lub portfeli transakcji na poszczególnych kontrahentów. W wewnętrznych oszacowaniach alfa uwzględnia się granulację portfeli.
13. Instytucja kredytowa dba o to, by licznik i mianownik α były obliczane w sposób konsekwentny pod względem metodologii stosowania modeli, specyfikacji parametrów i składu portfela. Stosowana metoda opiera się na przyjętej przez instytucję kredytową wewnętrznej koncepcji kapitału ekonomicznego, jest dobrze udokumentowana i podlega zatwierdzeniu przez niezależny organ. Ponadto instytucje kredytowe weryfikują swoje oszacowania co najmniej raz na kwartał lub częściej, w przypadku gdy skład portfela ulega z czasem zróżnicowaniu. Instytucje kredytowe oceniają także ryzyko modelu.
14. W razie potrzeby parametry zmienności i korelacji czynników ryzyka rynkowego stosowane przy wspólnej symulacji ryzyka rynkowego i kredytowego powinny zostać uzależnione od czynnika ryzyka kredytowego, tak by uwzględnić potencjalny wzrost zmienności lub korelacji w razie spadku koniunktury gospodarczej.

Środa, 28 września 2005 r.

15. Jeżeli pakiet netting set podlega umowie o uzupełnieniu zabezpieczenia, instytucje kredytowe stosują jedną z następujących miar EPE:
 - a) Efektywna EPE bez uwzględnienia umowy o uzupełnieniu zabezpieczenia;
 - b) próg, jeśli ma wartość dodatnią, zgodny z umową o uzupełnieniu zabezpieczenia, powiększony o dodatek, który uwzględnia potencjalny wzrost ekspozycji w okresie ryzyka objętym umową o uzupełnieniu zabezpieczenia. Dodatek ten oblicza się jako oczekiwany wzrost ekspozycji z tytułu pakietu netting set, począwszy od poziomu bieżącej ekspozycji równego zera poprzez cały okres ryzyka objęty umową. Na obowiązujący do opisywanych celów okres ryzyka objęty umową o uzupełnieniu zabezpieczenia nakłada się limit dolny wynoszący pięć dni roboczych dla pakietów netting set złożonych wyłącznie z transakcji typu repo podlegających codziennemu uzupełnieniu zabezpieczenia i codziennej wycenie rynkowej oraz dziesięć dni roboczych dla innych pakietów netting set; lub
 - c) jeżeli model wewnętrzny uwzględnia skutki uzupełniania zabezpieczenia podczas szacowania EE, miarę EE uzyskaną przy pomocy takiego modelu można, za zgodą właściwych organ, zastosować bezpośrednio w równaniu podanym w ust. 8.

Wymagania minimalne dotyczące modeli EPE

16. Model EPE stosowany przez instytucję kredytową spełnia wymogi operacyjne określone w ust. 17-41.

Kontrola CCR

17. Instytucja kredytowa posiada jednostkę kontrolną odpowiedzialną za opracowanie i stosowanie systemu zarządzania CCR, w tym za pierwotne i bieżące zatwierdzanie modelu wewnętrznego. Kontroluje ona spójność danych wejściowych, a także sporządza i analizuje sprawozdania dotyczące wyników funkcjonowania stosowanego przez instytucję kredytową modelu pomiaru ryzyka, łącznie z oceną związku między stopniem ryzyka a limitami w zakresie udzielania kredytów i prowadzenia działalności handlowej. Jednostka taka jest niezależna od jednostek odpowiedzialnych za powstające, ekspozycje odnawiane lub handlowe oraz wolna od wszelkich niepożądanych wpływów; składa się z odpowiednio wykwalifikowanej kadry i podlega bezpośrednio kierownictwu wyższego szczebla tej instytucji. Praca jednostki jest ściśle związana z codziennym procesem zarządzania ryzykiem instytucji kredytowej. Wyniki tej pracy muszą w związku z tym stanowić integralną część procesu planowania, monitorowania i kontrolowania profilu ryzyka kredytowego i ogólnego profilu ryzyka instytucji kredytowej.
18. Instytucja kredytowa ustala zasady, procesy i systemy w zakresie zarządzania CCR, które opierają się na solidnych założeniach i są konsekwentnie stosowane. Do podstaw należytego zarządzania CCR należą takie elementy jak: rozpoznanie ryzyka, pomiar, zarządzanie, zatwierdzanie i sprawozdawczość wewnętrzną w zakresie CCR.
19. W zasadach zarządzania ryzykiem stosowanych przez instytucję kredytową uwzględnia się mechanizmy rynkowe, płynność oraz zagrożenia natury prawnej i operacyjnej, jakie mogą wiązać się z CCR. Instytucja kredytowa nie podejmuje działalności gospodarczej z kontrahentem, nie oceniwszy wcześniej jego wiarygodności kredytowej, oraz w sposób właściwy uwzględnia ryzyko kredytowe przed i w trakcie rozliczenia. Ryzykiem tym należy zarządzać na poziomie kontrahenta oraz całego przedsiębiorstwa w sposób jak najbardziej kompleksowy i wszechstronny (sumując ekspozycje CCR z innymi ekspozycjami kredytowymi).
20. Zarząd główny i kierownictwo wyższego szczebla instytucji kredytowej aktywnie uczestniczy w procesie kontroli CCR, traktując to zadanie jako istotny aspekt swojej działalności gospodarczej, wymagający zaangażowania odpowiednich środków. Kierownictwo wyższego szczebla zdaje sobie sprawę z ograniczeń i założeń wynikających ze stosowanego modelu oraz wpływu, jaki mogą one mieć na miarodajność wyników. Kierownictwo wyższego szczebla bierze także pod uwagę niepewność otoczenia rynkowego oraz zagadnienia związane z prowadzeniem działalności, mając świadomość tego, w jaki sposób rzutują one na model.
21. Codziennie przygotowywane sprawozdania na temat ekspozycji instytucji kredytowej z tytułu CCR muszą być sprawdzane przez osoby, których stanowisko i uprawnienia są na tyle wysokie, by mogły one decydować o obniżeniu pozycji powstałych za sprawą decyzji poszczególnych pracowników lub kierowników działu kredytowego, czy też o obniżeniu ogólnej ekspozycji danej instytucji kredytowej z tytułu CCR.
22. System zarządzania CCR instytucji kredytowej stosuje się w powiązaniu z wewnętrznymi limitami w zakresie udzielania kredytów i prowadzenia działalności handlowej. Z tego powodu limity te stosuje się do używanego przez instytucję kredytową modelu pomiaru w sposób konsekwentny i zrozumiały dla pracowników i kierowników działu kredytowego oraz kierownictwa wyższego szczebla.

Środa, 28 września 2005 r.

23. W ramach pomiaru CCR instytucja kredytowa mierzy wykorzystanie linii kredytowych w perspektywie dziennej i śróddziennej. Pomiarowi podlega także bieżąca ekspozycja przed i po ustanowieniu zabezpieczenia. Na poziomie portfela i kontrahenta instytucja kredytowa oblicza i monitoruje ekspozycję szczytową lub PFE w wybranym przez siebie przedziale pewności. Instytucja kredytowa bierze pod uwagę pozycje charakteryzujące się wysoką wartością lub dużą koncentracją, w tym grupy kontrahentów powiązanych ze sobą pod względem branży, rynku itp.
24. Instytucja kredytowa stosuje rutynowy i rygorystyczny program testów warunków skrajnych jako uzupełnienie analizy CCR opartej na codziennych efektach stosowania modelu pomiaru ryzyka. Wyniki takich testów podlegają okresowej weryfikacji przez kierownictwo wyższego szczebla oraz znajdują odzwierciedlenie w zasadach i limitach ustalanych przez kierownictwo i zarząd w odniesieniu do CCR. Tam, gdzie testy warunków skrajnych ujawniają szczególną podatność na określone okoliczności, podejmuje się bezzwłoczne działania w celu skutecznego przeciwdziałania wiążącym się z tym zagrożeniami.
25. Instytucja kredytowa stosuje rutynowe środki zapewniania zgodności z udokumentowanym zbiorem zasad wewnętrznych oraz mechanizmów kontroli i procedur w zakresie działania systemu zarządzania CCR. System zarządzania CCR stosowany przez instytucję kredytową jest dobrze udokumentowany i zawiera wyjaśnienia dotyczące technik doświadczalnych służących pomiarowi CCR.
26. Instytucja kredytowa przeprowadza regularnie niezależną weryfikację jej systemu zarządzania CCR za pomocą własnego systemu kontroli wewnętrznej. Weryfikacja ta obejmuje zarówno działalność jednostek, o których mowa w ust. 17 jak i niezależnej jednostki kontroli CCR. Weryfikacja całego procesu zarządzania CCR odbywa się regularnie i uwzględnia przynajmniej:
 - a) poprawność dokumentacji systemu i procesu zarządzania CCR;
 - b) organizację jednostki kontrolującej CCR;
 - c) uwzględnianie miar CCR w codziennym zarządzaniu ryzykiem;
 - d) proces zatwierdzania modeli i systemów wyceny stosowanych przez pracowników jednostek handlowych i ewidencyjnych;
 - e) zatwierdzanie wszelkich istotnych zmian w procesie pomiaru CCR;
 - f) zakres CCR ujęty w modelu pomiaru ryzyka;
 - g) spójność systemu informowania kierownictwa;
 - h) dokładność i kompletność danych dotyczących CCR;
 - i) weryfikację mającą na celu ocenę spójności, terminowości i rzetelności źródeł danych wykorzystywanych do zasilania modeli wewnętrznych, a także niezależność tych źródeł;
 - j) dokładność i zasadność założeń dotyczących zmienności i korelacji;
 - k) dokładność wycen i obliczeń związanych przekształceniem ryzyka; oraz
 - l) sprawdzenie dokładności modelu poprzez częste weryfikacje historyczne.

Test praktyczny

27. Rozkład ekspozycji powstały w wyniku zastosowania wewnętrznego modelu obliczania efektywnej EPE jest ściśle związany z codziennym procesem zarządzania CCR instytucji kredytowej. Co za tym idzie, wyniki stosowania modelu odgrywają istotną rolę z punktu widzenia zatwierdzaniu kredytów, zarządzania CCR, wewnętrznego rozdziału kapitału i ładunku korporacyjnego takiej instytucji.
28. Instytucja kredytowa prowadzi rejestr pozwalający prześledzić wykorzystanie modeli wewnętrznych generujących rozkład ekspozycji z tytułu CCR. Dlatego instytucje kredytowe wykazują, że zgodnie z minimalnymi wymogami instytucja — po uzyskaniu zgody właściwych organów — co najmniej od roku stosuje wewnętrzny model obliczania rozkładu ekspozycji, na podstawie którego oblicza się EPE.

Środa, 28 września 2005 r.

29. Model służący ustaleniu rozkładu ekspozycji CCR stanowi część systemu zarządzania CCR, obok takich elementów jak: rozpoznanie ryzyka, pomiar, zarządzanie, zatwierdzanie i sprawozdawczość wewnętrzna CCR. W ramach tego systemu dokonuje się także pomiaru wykorzystania linii kredytowych (sumując ekspozycje CCR z innymi ekspozycjami kredytowym) oraz rozdziału kapitału ekonomicznego. Oprócz obliczania EPE (pomiar przyszłej ekspozycji), instytucja kredytowa mierzy bieżące ekspozycje i zarządza nimi. Gdzie to właściwe, pomiaru bieżącej ekspozycji dokonuje się przed i po ustanowieniu zabezpieczenia. Test uważa się za miarodajny, jeśli instytucja kredytowa stosuje inne miary CCR, takie jak ekspozycja szczytowa lub PFE, oparte na rozkładzie ekspozycji ustalonym za pomocą tego samego modelu obliczania EPE.
30. Instytucja kredytowa stosuje systemy pozwalające w razie potrzeby dokonywać codziennych oszacowań EE, chyba że wykaże właściwym organom, że jej ekspozycje z tytułu CCR uzasadniają niższą częstotliwość obliczeń. Instytucja kredytowa dokonuje obliczeń EE w odpowiednich punktach prognozowanej perspektywy czasowej, tak by uwzględnić strukturę czasową przyszłych przepływów środków pieniężnych oraz terminy rozliczenia umów w sposób odpowiadający wielkości i składowi ekspozycji.
31. Ekspozycję mierzy się przez cały okres obowiązywania umów na transakcje objęte pakietem netting set (nie tylko w perspektywie jednego roku), monitoruje i kontroluje. Instytucja kredytowa stosuje procedury służące rozpoznaniu i kontroli ryzyka, w przypadku gdy ekspozycja wobec kontrahenta trwa dłużej niż jeden rok. Ponadto prognozowany wzrost wartości ekspozycji zalicza się do danych wejściowych wewnętrznego modelu kapitału ekonomicznego instytucji kredytowej.

Testy warunków skrajnych

32. Przy ocenie adekwatności kapitałowej CCR instytucja kredytowa stosuje solidne procedury odnoszące się do testów warunków skrajnych. Miary uzyskane z takich testów porównuje się z miarami EPE i traktuje jako część wewnętrznego systemu oceny adekwatności kapitałowej instytucji kredytowej zgodnie z art. 123. Testy warunków skrajnych obejmują również rozpoznanie ewentualnych zdarzeń lub zmian warunków ekonomicznych, które mogłyby mieć w przyszłości niekorzystny wpływ na ryzyko kredytowe instytucji kredytowej oraz na ocenę jej zdolności do reagowania na takie zmiany.
33. Instytucja kredytowa poddaje swoje ekspozycje CCR testom warunków skrajnych, które obejmują łącznie czynniki ryzyka rynkowego i kredytowego. W testach takich uwzględnia się koncentrację ryzyka (wobec pojedynczego kontrahenta lub grupy kontrahentów), ryzyko korelacji pomiędzy ryzykiem rynkowym i kredytowym i ryzyko tego, że zlikwidowanie pozycji kontrahenta spowoduje ruchy na rynku. W testach warunków skrajnych uwzględnia się również wpływ takich ruchów na rynku na pozycje własne instytucji kredytowej, traktując taki skutki tego wpływu jako element oceny CCR.

Ryzyko korelacji

34. Instytucje kredytowe przywiązują odpowiednią wagę do ekspozycji, które wywołują w znaczącej mierze ogólne ryzyko korelacji.
35. Instytucja kredytowa wprowadza procedury służące rozpoznawaniu, monitorowaniu i kontrolowaniu przypadków szczególnego ryzyka korelacji, począwszy od fazy wstępnej transakcji poprzez cały okres jej obowiązywania.

Spójność stosowania modeli

36. Model wewnętrzny uwzględnia warunki i specyfikacje transakcji w sposób terminowy, kompletny i zachowawczy. Warunki transakcji obejmują (ale nie wyłącznie) umowne kwoty referencyjne, termin rozliczenia, aktywa referencyjne, uzgodnienia dotyczące uzupełniania zabezpieczenia i kompensowania. Warunki i specyfikacje przechowywane są w bezpiecznej bazie danych, która podlega formalnej i okresowej kontroli. Proces uznawania uzgodnień dotyczących kompensowania wymaga weryfikacji prawnej, która potwierdza ich wykonalność oraz umożliwia niezależnej jednostce ich umieszczenie we wspomnianej bazie danych. Zasilanie modelu wewnętrznego danymi na temat warunków i specyfikacji transakcji również podlega wewnętrznej kontroli, a formalne procedury uzgodnieniowe stosowane w odniesieniu do modelu wewnętrznego i systemów danych źródłowych pozwalają na bieżąco sprawdzać, czy warunki i specyfikacje transakcji są uwzględniane w EPE w sposób prawidłowy lub przynajmniej zachowawczy.

Środa, 28 września 2005 r.

37. W modelu wewnętrznym wykorzystuje się aktualne dane rynkowe do obliczania bieżących ekspozycji. Kiedy do szacowania zmienności i korelacji wykorzystywane są dane historyczne, muszą one obejmować okres co najmniej trzech lat i być aktualizowane co kwartał lub częściej, jeśli wymagają tego warunki rynkowe. Dane obejmują pełen zakres warunków ekonomicznych, takich jak pełen cykl koniunkturalny. Ceny ustalone przez jednostkę handlową są zatwierdzane przez inną jednostkę od niej niezależną. Dane uzyskuje się niezależnie od obszarów operacyjnych; w odpowiednim czasie i w całości zasilają one model wewnętrzny i są przechowywane w bezpiecznej bazie danych podlegającej formalnej i okresowej kontroli. Instytucja kredytowa stosuje także rozwinięty proces zapewniania spójności danych, aby oczyścić dane z błędnych uwag lub anomalii. W takim zakresie, w jakim model zewnętrzny opiera się na zastępczych wskaźnikach rynkowych — w tym w odniesieniu do nowych produktów, dla których dane historyczne z ostatnich trzech lat mogą nie być dostępne — w zasadach wewnętrznych określa się odpowiednie wskaźniki zastępcze, a instytucja kredytowa wykazuje empirycznie, że wskaźniki takie ilustrują w sposób zachowawczy ryzyko bazowe przy niekorzystnych warunkach rynkowych. Jeżeli model wewnętrzny uwzględnia to, w jaki sposób zabezpieczenie wpływa na zmiany wartości rynkowej pakietu netting set, instytucja kredytowa musi dysponować odpowiednimi danymi historycznymi do oszacowania zmienności zabezpieczenia.
38. Model podlega wewnętrznemu procesowi zatwierdzania modeli. Proces ten jest wyraźnie opisany w zasadach i procedurach instytucji kredytowej. Określa się w nim rodzaj testów niezbędnych do zapewnienia wewnętrznej spójności modelu oraz ustalenia warunków, w których następuje naruszenie przyjętych założeń, co może skutkować zaniżeniem wartości EPE. Proces zatwierdzania obejmuje weryfikację kompleksowości działania modelu.
39. Instytucja kredytowa monitoruje odpowiednie ryzyka i stosuje procedury służące korygowaniu swoich oszacowań EPE, w przypadku gdy ryzyka takie stają się znaczące. W ramach tych procedur instytucja kredytowa:
- określa ekspozycje na szczególne ryzyko korelacji i zarządza takimi ekspozycjami;
 - w przypadku ekspozycji o rosnącym profilu ryzyka po jednym roku — regularnie porównuje oszacowania roczne EPE z wartością EPE obejmującą cały okres trwania ekspozycji; oraz
 - w przypadku ekspozycji z krótkim terminem rozliczenia (poniżej jednego roku) — regularnie porównuje koszt zastąpienia (bieżąca ekspozycja) z faktycznie powstałym profilem ekspozycji lub przechowuje dane umożliwiające takie porównanie.
40. Instytucja kredytowa stosuje wewnętrzne procedury pozwalające sprawdzić, czy przed zaliczeniem danej transakcji do pakietu netting set jest ona objęta obowiązującą prawnie umową kompensowania, która spełnia odpowiednie wymogi określone w części 7.
41. Instytucja kredytowa, która korzysta z zabezpieczenia w celu zredukowania CCR, wprowadza wewnętrzne procedury pozwalające sprawdzić, czy zabezpieczenie takie spełnia odpowiednie normy pewności prawnej określone w załączniku VIII, zanim jego skutki zostaną uznane przy obliczeniach.

Wymagania niezbędne do zatwierdzenia modeli EPE

42. Aby kwalifikować się do zatwierdzenia, model EPE instytucji kredytowej musi spełniać następujące wymagania:
- wymagania jakościowe określone w załączniku V do dyrektywy 2006/.../WE;
 - przy pomiarze ekspozycji CCR — stopy procentowe, kursy walut, ceny akcji i towarów oraz inne czynniki ryzyka rynkowego objęte są prognozami długoterminowymi. Wyniki modelu prognozowania czynników ryzyka rynkowego zatwierdza się w odniesieniu do długiej perspektywy czasowej;
 - modele wyceny stosowane do obliczania ekspozycji CCR przy określonym scenariuszu przyszłych, gwałtownych wahań czynników ryzyka rynkowego poddaje się stosownej weryfikacji jako część procesu zatwierdzania modelu. Modele wyceny opcji uwzględniają nieliniowy charakter wartości opcji w odniesieniu do czynników ryzyka rynkowego;

Środa, 28 września 2005 r.

- d) model EPE uwzględnia informacje charakterystyczne dla danych transakcji w celu zgrupowania ekspozycji na poziomie pakietu netting set. Instytucja kredytowa sprawdza, czy w ramach modelu transakcje przypisane są właściwemu pakietowi netting set;
- e) model EPE zawiera również informacje charakterystyczne dla danych transakcji, by ująć skutki uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego. Bierze pod uwagę zarówno bieżącą kwotę uzupełnienia, jak i kwoty, które byłyby przekazywane między kontrahentami w przyszłości. Model taki uwzględnia charakter umów o uzupełnieniu zabezpieczenia (jednostronnych lub dwustronnych), częstotliwość wezwań do uzupełnienia zabezpieczenia, okres ryzyka w związku z uzupełnieniem ryzyka, minimalny próg ekspozycji niepodlegającej uzupełnieniu zabezpieczenia, jaki gotowa jest zaakceptować instytucja kredytowa, oraz minimalną kwotę transferu. Pozwala prognozować zmiany wartości rynkowej udzielonego zabezpieczenia lub stosować przepisy określone w załączniku VIII; oraz
- f) częścią procesu zatwierdzania modelu jest statyczna weryfikacja historyczna przeprowadzona na reprezentatywnych portfelach kontrahentów. Instytucja kredytowa dokonuje takiej weryfikacji w regularnych odstępach czasu na reprezentatywnej grupie portfeli kontrahentów (faktycznych lub hipotetycznych). Takie reprezentatywne portfele wybiera się na podstawie stopnia wrażliwości na istotne czynniki ryzyka kredytowego oraz korelacji, na jakie narażona jest instytucja kredytowa;

Jeżeli różnice między faktycznie powstałymi ekspozycjami a rozkładem prognozowanym przez model wskazują na to, że model nie jest wystarczająco dokładny, właściwe organy cofają decyzję o zatwierdzeniu lub uruchamiają odpowiednie środki służące szybkiemu usprawnieniu modelu. Mogą też zgodnie z art. 136 wymagać utrzymania przez instytucje kredytowe dodatkowego kapitału.

Część 7: Umowy kompensowania (kompensowanie poprzez odnowienie zobowiązań, inne umowy kompensowania)

a) Rodzaje kompensowania, które mogą być uznane przez właściwe organy

Do celów tej części niniejszego załącznika „kontrahent” oznacza jakiekolwiek przedsiębiorstwo (w tym osobę fizyczną) uprawnione do zawierania umów kompensowania, a „umowa kompensowania dotycząca różnych linii produktów” oznacza dwustronną umowę pomiędzy instytucją kredytową i kontrahentem, która tworzy pojedyncze zobowiązanie prawne obejmujące wszystkie dwustronne umowy ramowe objęte kompensowaniem oraz transakcje należące do różnych kategorii produktów. Umowy kompensowania dotyczące różnych linii produktów obejmują kompensowanie jedynie na zasadzie dwustronnej.

Dla celów kompensowania dotyczącego różnych linii produktów, za różne uznaje się następujące kategorie produktów:

- i) transakcje z przyrzeczeniem odkupu, transakcje z otrzymaniem przyrzeczenia odkupu, transakcje udzielenia lub otrzymania papierów wartościowych lub towarów;
- ii) transakcje z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego; oraz
- iii) umowy wymienione w załączniku IV.

Właściwe organy mogą uznać za ograniczające ryzyko jedynie następujące rodzaje kompensowania umownego:

- i) dwustronne umowy kompensowania przez odnowienie zobowiązań zawarte między instytucją kredytową i kontrahentem, zgodnie z którymi wzajemne należności i zobowiązania stron zostają automatycznie połączone w taki sposób, że każdorazowo przy odnowieniu zobowiązań określona zostaje pojedyncza kwota netto, a zatem powstaje nowa, pojedyncza umowa prawnie obowiązująca, która unieważnia umowy poprzednie;
- ii) inne umowy dwustronne zawarte między instytucją kredytową i kontrahentem; oraz
- iii) umowy kompensowania dotyczące różnych linii produktów dla instytucji kredytowych, które otrzymały zgodę swoich odpowiednich organów na wykorzystanie metody określonej w części 6 w odniesieniu do transakcji leżących w zakresie tej metody. Transakcje kompensacyjne pomiędzy członkami grupy nie są uwzględniane przy obliczaniu wymogów kapitałowych;

Środa, 28 września 2005 r.

b) *Warunki uznawania umów*

Właściwe organy mogą uznać kompensowanie umowne za ograniczające ryzyko jedynie wówczas, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- i) instytucja kredytowa posiada zawartą z kontrahentem umowę kompensowania, która tworzy pojedyncze zobowiązanie prawne obejmujące wszystkie transakcje podlegające kompensowaniu i powoduje, że w przypadku niewykonania zobowiązań przez kontrahenta wskutek jego niewywiązania się z warunków umowy, upadłości, likwidacji lub innych okoliczności o podobnym charakterze kwota należna instytucji kredytowej lub wymagalna od niej stanowić będzie jedynie sumę netto wartości dodatnich i ujemnych poszczególnych transakcji objętych kompensowaniem, wycenionych według ich bieżącej wartości rynkowej;
- ii) instytucja kredytowa udostępniła właściwym organom pisemne opinie prawne wraz z uzasadnieniem świadczące o tym, że w przypadku zakwestionowania umowy na drodze sądowej właściwe sądy i organy administracyjne uznałyby w okolicznościach wyżej opisanych w pkt (i), że na podstawie:
 - przepisów prawa właściwego dla siedziby kontrahenta, a także, jeśli kontrahentem tym jest oddział zagraniczny danego przedsiębiorstwa, stosownie do prawa właściwego dla miejsca, w którym znajduje się ten oddział;
 - przepisów prawa, któremu podlegają poszczególne transakcje objęte kompensowaniem; oraz
 - przepisów prawa, któremu podlegają wszelkie umowy lub umowy niezbędne do wykonania kompensowania umownego;
- iii) instytucja kredytowa musi mieć procedury zapewniające monitorowanie mocy prawnej kompensowania umownego w świetle możliwych zmian w odpowiednich przepisach prawnych;
- iv) instytucja kredytowa przechowuje całość wymaganych dokumentów w swoich aktach;
- v) wyniki kompensowania są uwzględniane przy obliczaniu przez instytucję kredytową ogólnego narażenia kontrahenta na ryzyko kredytowe i na tej podstawie instytucja kredytowa zarządza ryzykiem kredytowym kontrahenta (ang. counterparty credit risk CCR); oraz
- vi) ryzyko kredytowe każdego kontrahenta jest sumowane w celu obliczenia wspólnego narażenia prawnego w odniesieniu do wszystkich transakcji. Taka łączna wartość jest uwzględniana przy określaniu linii kredytowej oraz kapitału wewnętrznego.

Właściwe organy muszą upewnić się, jeśli to konieczne po konsultacji z zainteresowanymi właściwymi organami, że kompensowanie umowne zachowuje skuteczną moc prawną stosownie do prawa obowiązującego na każdym z odpowiednich obszarów właściwości sądowej. Jeśli którekolwiek z właściwych organów nie są co do tego przekonane, umowa kompensowania nie zostanie uznana za ograniczającą ryzyko w stosunku do któregokolwiek z kontrahentów.

Właściwe organy mogą przyjąć opinie prawne wraz z uzasadnieniem, sporządzone dla poszczególnych rodzajów kompensowania umownego.

Nie może być uznana za ograniczającą ryzyko żadna umowa zawierająca postanowienie zezwalające kontrahentowi, który wywiązał się ze swoich zobowiązań umownych, na dokonanie jedynie ograniczonych płatności lub żadnych płatności na rzecz majątku pozostałego po stronie, która nie wykonała swoich zobowiązań umownych, nawet wówczas, gdy strona ta jest wierzycielem netto (klauzula jednostronnego odstąpienia od umowy).

Ponadto, w odniesieniu do umów kompensowania dotyczących różnych linii produktów spełnione winny być następujące kryteria:

- a) kwota netto określona w lit. b) pkt. (i) niniejszej części jest sumą netto dodatnich i ujemnych wartości zamknięć każdej pojedynczej dwustronnej umowy ramowej podlegającej kompensowaniu oraz dodatniej i ujemnej wartości wyceny rynkowej poszczególnych transakcji („kwota netto dla różnych linii produktów”);
- b) pisemne opinie prawne wraz z uzasadnieniem określone w lit. b) pkt. (ii) niniejszej części uwzględniają kwestię ważności i wykonalności całej umowy kompensowania dotyczącej różnych linii produktów zgodnie z jej warunkami oraz kwestię wpływu umowy kompensowania na istotne postanowienia innych pojedynczych dwustronnych umów ramowych objętych kompensowaniem. Za opinię prawną uznaje się opinię prawną uznaną przez środowisko prawne w państwie członkowskim, w którym instytucja kredytowa może prowadzić działalność lub wykaz przepisów, które dotyczą wszelkich istotnych kwestii w omawianej sprawie;

Środa, 28 września 2005 r.

- c) instytucja kredytowa musi mieć procedury w świetle lit b) pkt. (iii) niniejszej części w celu zweryfikowania, czy wszystkie transakcje, które ma obejmować kompensowanie, posiadają opinię prawną; oraz
- d) uwzględniając umowy kompensowania dotyczące różnych linii produktów, instytucja kredytowa będzie nadal przestrzegać wymogów uznawania dwustronnych umów kompensowania oraz wymogów określonych w art. 90 - 93 dotyczących uznawania ograniczenia ryzyka kredytowego, w danym przypadku, wobec wszystkich pojedynczych dwustronnych umów ramowych i transakcji objętych kompensowaniem.

c) Skutki uznawania umów

Kompensowanie do celów części 5 i 6 uznaje się według zasad określonych w tychże częściach.

(i) Umowy kompensowania poprzez odnowienie zobowiązań

Ważeniu mogą podlegać pojedyncze kwoty netto wynikające z odnowienia zobowiązań, a nie odpowiednie kwoty brutto. Zatem przy stosowaniu części 3:

- bieżący koszt odtworzenia określony w ramach czynności a), oraz
- referencyjne kwoty kapitału lub wartości bazowe określone w ramach czynności b)

można ustalić z uwzględnieniem zawartej umowy kompensowania poprzez odnowienie zobowiązań. Przy stosowaniu części 4 referencyjną wartość kapitału określoną w ramach czynności a) można wyliczyć z uwzględnieniem umowy kompensowania poprzez odnowienie zobowiązań; obowiązują wskaźniki procentowe podane w tabeli 3.

(ii) Inne umowy kompensowania

Przy stosowaniu części 3:

- w ramach czynności a) bieżący koszt odtworzenia umów objętych umową kompensowania można określić przy uwzględnieniu faktycznego, hipotetycznego kosztu odtworzenia netto wynikającego z umowy; w przypadku gdy kompensowanie rodzi zobowiązanie netto instytucji kredytowej wyliczającej koszt odtworzenia netto, aktualny koszt odtworzenia umów zostaje określony jako „0”, oraz
- w ramach czynności b) wysokość potencjalnego zaangażowania narażonego na ryzyko kredytowe w przyszłości z tytułu wszystkich umów objętych umową kompensowania można obniżyć zgodnie z następującym równaniem:

$$PCE_{red} = 0,4 * PCE_{gross} + 0,6 * NGR * PCE_{gross}$$

gdzie:			
—	PCE_{red}	=	obniżona wysokość potencjalnego zaangażowania narażonego na ryzyko kredytowe w przyszłości z tytułu wszystkich umów z danym kontrahentem, objętych prawnie obowiązującą umową kompensowania dwustronnego
—	PCE_{gross}	=	suma potencjalnych ekspozycji narażonych na ryzyko kredytowe w przyszłości z tytułu wszystkich umów z danym kontrahentem, objętych prawnie obowiązującą umową kompensowania dwustronnego, wyliczonych poprzez pomnożenie referencyjnych kwot kapitału tych umów przez wskaźniki procentowe wymienione w tabeli 1,
—	NGR	=	„wskaźnik netto/brutto”, który według uznania właściwych organów może stanowić albo: (i) w wyniku wyliczenia indywidualnego: iloraz kosztu odtworzenia netto wszystkich umów objętych prawnie obowiązującą umową kompensowania dwustronnego zawartą z danym kontrahentem (licznik) oraz kosztu odtworzenia brutto wszystkich umów objętych prawnie obowiązującą umową kompensowania dwustronnego z tymże kontrahentem (mianownik), albo (ii) w wyniku wyliczenia łącznego: iloraz sumy kosztów odtworzenia netto określonych w ujęciu dwustronnym dla wszystkich kontrahentów z uwzględnieniem umów objętych prawnie obowiązującymi umowami kompensowania (licznik) podzielonej przez koszt odtworzenia brutto wszystkich umów objętych prawnie obowiązującymi umowami kompensowania (mianownik). Jeśli Państwa Członkowskie zezwalają instytucjom kredytowym na wybór metody, wybraną metodę stosuje się w sposób konsekwentny.

Środa, 28 września 2005 r.

Przy wyliczaniu potencjalnego zaangażowania narażonego na ryzyko kredytowe w przyszłości zgodnie z powyższym wzorem, umowy doskonale dopasowane objęte umową kompensowania można uwzględnić jako pojedynczą umowę z referencyjną kwotą kapitału o równowartości wpływów netto. Umowy doskonale dopasowane stanowią terminowe umowy wymiany walutowej lub inne umowy podobne, dla których referencyjna kwota kapitału stanowi równowartość przepływów środków pieniężnych, o ile rozliczenie tych przepływów przypada na tę samą datę waluty i nastąpi w całości lub częściowo w tej samej walucie.

Przy stosowaniu części 4 w ramach czynności a):

- umowy doskonale dopasowane objęte umową kompensowania można uwzględnić jako pojedynczą umowę z referencyjną kwotą kapitału o równowartości wpływów netto; referencyjne kwoty kapitału mnoży się przez wskaźniki procentowe wymienione w tabeli 3, oraz
- wskaźniki procentowe mające zastosowanie do wszelkich innych umów objętych umową kompensowania można pomniejszyć zgodnie z tabelą 6:

TABELA 6

Pierwotny termin płatności ⁽¹⁾	Umowy stopy procentowej	Umowy wymiany walutowej
Do jednego roku	0,35 %	1,50 %
Od jednego roku do dwóch lat	0,75 %	3,75 %
Dodatek za każdy następny rok	0,75 %	2,25 %

⁽¹⁾ W przypadku umów stopy procentowej instytucje kredytowe, za zgodą właściwych organ, mogą stosować termin płatności bądź pierwotny, bądź rzeczywisty.

ZAŁĄCZNIK IV

RODZAJE INSTRUMENTÓW POCHODNYCH

1. Umowy stopy procentowej:
 - a) jednowalutowe transakcje swapowe na stopach procentowych;
 - b) transakcje zamiany stopy bazowej;
 - c) terminowe umowy stopy procentowej;
 - d) terminowe umowy na stopy procentowe typu „futures”;
 - e) zakupione opcje stopy procentowej; oraz
 - f) inne umowy o podobnym charakterze.
2. Umowy wymiany walutowej i umowy dotyczące złota:
 - a) transakcje zamiany walutowo-procentowe;
 - b) terminowe umowy walutowe;
 - c) terminowe umowy giełdowe na waluty typu „futures”;
 - d) zakupione opcje walutowe;
 - e) inne umowy o podobnym charakterze; oraz
 - f) umowy dotyczące złota o charakterze podobnym do lit. a)-e).
3. Umowy podobne do wymienionych w ust. 1 lit. a)-e) oraz w ust. 2 lit. a)-d) dotyczące innych aktywów bazowych lub indeksów. Należą do nich, jako minimum, wszystkie instrumenty określone w ust. 4-7, 9 i 10 sekcji C załącznika I do dyrektywy 2004/39/WE niewymienione w ust. 1 lub 2.